

MIHAIL ZAHARIADE
(20 iulie 1950 – 29 iulie 2020)

În 1981, Mihail Zahariade, Mișu, cum îi spuneau apropiații, lucra la Centrul de Studii și Cercetări de Istorie și Teorie Militară, condus de generalul Ilie Ceaușescu, responsabil cu istoria militară a României. Acesta era adeptul doctrinei *Protocronismului*, după care "poporul român a rămas întotdeauna același, consolidat, unitar și omogen"....! Prin mijloace numai de el știute, Mișu l-a convins pe general că la Murighiol există o cetate stră-românească, unde săpăturile arheologice pot demonstra științific continuitatea, ... și proiectul a fost aprobat! În 1981 a fost prima campanie, dar ce început!!! O adevărată tabără militară cu soldați și ofițeri, bucătărie de campanie și corturi, camion pentru aprovizionare și A.R.O. pentru deplasări, unelte etc., etc. O minunăție pentru vremurile acelea! În aceste condiții este de la sine înțeles că Mihai Zahariade a primit, pe drept, responsabilitatea

conducerii șantierului. La început am fost cinci arheologi și tot atâtea sectoare: Alexandru Suceveanu, Puiu, de la Institutul de Arheologie "Vasile Pârvan" București, Cristina și Andrei Opaț, Florin Topoleanu de la Muzeul "Delta Dunării" Tulcea, acum Institutul de Cercetări Eco-Muzeale "Gavrilă Simion". A fost încheiat atunci unul dintre primele protocoale din arheologia românească, novator fiind și sistemul de cercetare prin practicarea, la început, a două secțiuni magistrale (lungi de peste 200 m), orientate N-S și E-V, pentru cunoașterea stratigrafiei sitului. Ce a urmat este de poveste! Într-o succesiune incredibilă, fascinantă, cercetările arheologice au asigurat cunoașterea definitivă a stratigrafiei fortificației – două niveluri dacice (sec. IV-III și II-I a.Chr.) și 13 niveluri romane (sec. I-VII p.Chr.), apoi cele 12 inscripții, toate descoperite în aceeași zi, 7 iunie 1985, în sectorul condus de Mișu Zahariade. Opt dintre ele dezvăluie, pentru prima oară în Imperiu, numele de *vicus classicorum* (sec. II-III p.Chr.), evident în legătură cu existența aici a unei stații a flotei romane la Dunărea de Jos, iar alta ne oferă informații despre constructorii castrului de sec. II p.Chr. – vexilații ale legiunilor I Italica și a XI-a Claudia Pia Fidelis. În scurt timp iscripțiile au fost publicate de Mișu Zahariade și Puiu Suceveanu, stârnind un mare interes în lumea științifică. Între timp, colectivului s-au alăturat colegii lui Mișu,

Alexandru Madgearu și Traian Dvorski, dar și Alexandru Barnea, Sandu, care a săpat în câteva campanii în mica fortificație de la Dunavățul de Jos; Gavrilă Simion a cercetat un tumul elenistic, iar Gheorghe Poenaru-Bordea, Poe, identifica sutele de monede descoperite. Și am trăit împreună neazuri și bucurii, ne-am certat, ne-am împăcat, am jucat fotbal, am fost la bere, am vizitat situri dobrogene... unii au plecat, au venit alții ... În sectorul de nord coordonat de Mișu Zahariade, pragul porții construit din inscripții funerare a fost înlocuit cu dale cu aceleași dimensiuni, au apărut termele și inscripția de fundație din timpul tetrarhiei. Descoperirilor de la Murighiol le sunt dedicate tot mai multe publicații: catalogul ceramicii romane și romano-bizantine în anul 2000, sau primul volum monografic, în 2003, semnat de Alexandru Suceveanu, Mihail Zahariade, Florin Topoleanu și Gheorghe Poenaru-Bordea. O zi memorabilă rămâne 15 august 2001, de Sf. Maria, când Mișu Zahariade, cu Octavian Bounegru (Oxi) alături, a descoperit rămășițele martirilor Epictet și Astion în cripta de sub bazilica episcopală, aflată evident tot în sectorul de nord al cetății. Și iarăși unii au plecat, au venit alții, au fost și studenți în practică, au fost geologi și arhitecți, au fost și unele lucrări de conservare. În ultimii ani Mișu a lucrat cu voluntari americani, concentrându-se mai ales în jurul bazilicii, canabelor, incinta de nord-est, cu un turn nou identificat. Mișu Zahariade a rămas ultimul. Dar cu siguranță nu a stins lumina pentru că a rămas acolo. Pe 15 august 2020, de Sf. Maria, Mișu Zahariade s-a risipit pe ziduri și veghează la moștenirea lui!

SITI TIBI TERRA LEVIS

Florin TOPOLEANU

Institutul de Cercetări Eco-Muzeale "Gavrilă Simion", Tulcea